

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Misschien wel de leukste verrassing van dit najaar is de Buidelmees die zich op EBW, 2 oktober, van zeer dichtbij laat bewonderen, en dat, terwijl we middenin een interview voor het AD zitten! Ineens staat de journaliste in het luchtledige, maar zij kan dan ook snel meegenieten van dit bijzondere moment, blijkt wel uit de reportage. De foto is van Jos Koopman.

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Overzicht maanden	2
2.1 Hele najaar	10
2.2 Telposten Groothoofd en Zwaluwse Dijk	10
2.3 De DB en de landelijke najaarstrek	11
3. Overzicht soorten en soortgroepen	12
3.1 Soortgroep samenvatting	29
4. Algemene samenvatting	30
4.1 Najaarsdagrecords	32

Hans Gebuis en Nijs Stam

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

door Hans Gebuis en Nijs Stam

4 januari 2022

© Onbewerkte data: www.trektellen.nl

© Tekst: N. Stam, Dordrecht 2021. Alle rechten voorbehouden

© Foto's: J. Gebuis, Dordrecht 2011vv, en alle met name genoemden. Alle rechten voorbehouden

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

1. Inleiding

Dit verslag relateert de najaarstellingen van 2021 op trektelpost de Dordtse Biesbosch (DB) aan de jaren 2003-2020, of – in de maandgrafieken – aan de tellingen op de Tongplaat, dus van najaar 2012 tot 2020.

Hoofdstuk 2 biedt per maand korte weersoverzichten en eventuele bijzonderheden in de tellingen. Ook worden de DB-tellingen summier in regionaal en landelijk kader geplaatst.

Hoofdstuk 3 geeft met tabellen inzicht in de relatieve ‘sterkte’ per soort en per ruwweg gedefinieerde soortgroep in een enigszins vrije taxonomische volgorde tegenover gemiddelden gedurende de hele historie van de telpost.

Hoofdstuk 4 vat alle fenomenen samen, probeert ze met grafische en tekstuele middelen

wat te toe te lichten en presenteert de in 2021 genoteerde najaarsdagrecords.

Hoewel we ook vlinders hebben geteld, zijn deze buiten beschouwing gelaten, behalve bij de maandgrafieken. Daar is het technisch onvermijdelijk. En voor deze keer hebben we ook twee vlinder-dagrecords geplaatst.

Alle foto’s zonder specifieke naamsvermelding zijn van Hans Gebuis. Daarmee voelen we ons zeer bevoorrecht. Bij andere foto’s zijn de namen van de fotografen vermeld. Ook daarvoor dank.

Tenslotte mede namens Hans dank aan de frequente medetellers Leo Apon, Michel Kapoen, Jos Koopman, Arjan Loeve en Sander Terlouw.

Nijs Stam

Zo’n mooi plaatje van de weg naar de telpost viel er dit najaar niet te maken. Het is van februari 2019.

Foto Nijs Stam

2. Overzicht maanden

Elk maandoverzicht vermeldt de – redelijk vers opgetekende – weersomstandigheden per decade en eventueel opvallende feitjes en weetjes van de bijbehorende tellingen. De weersomstandigheden worden vermeld omdat deze vaak stevige invloed op de geregistreerde trek kunnen hebben.

Aan het eind van elke maand differentieert een – inmiddels anders dan gebruikelijk gepresenteerde – grafiek van trektellen.nl de intensiteit

in die maand over de weken en vergelijkt dat met die van 2020 en 2012-2019. Dat biedt dus een kijkje op alle najaarstellingen *op de Tongplaat*. De grafieken zijn ten detrimente van de leesbaarheid en ten faveure van de visuele schoonheid op kolombreedte gehouden. De getallen zijn immers niet belangrijk, het gaat om vergelijken via staafjes en lijnen. Dus 2021 = **blauwe staaf**, 2020 = **oranje lijn** en 2012-2019 = **groene lijn**.

2^e helft Juni

De 2^e helft van juni – binnen trektellen.nl gedefinieerd als het begin van de najaarstrek – zet in met drie tropische dagen, waarna ietwat fris zomerweer volgt, waarin zon, buien en soms een regendag elkaar afwisselen bij temperaturen van 14-21°C. De laatste dagen van de maand komt de temperatuur niet boven 19°C uit. De winden zijn vrij zwak, meest uit noordelijke, maar ook wel uit andere richtingen. De telpost is zes dagen bezet, waarvan twee zonder waarneembare trek.

Tuinfluiter

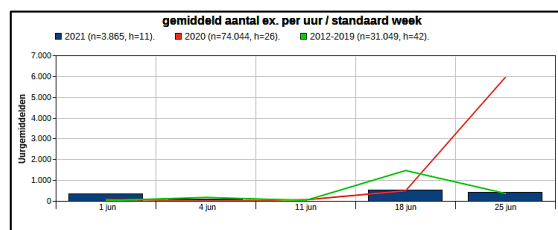
Trekvogels

Het opvallendst zijn een kleine 600 Gierzwaluwen die in noordoostelijke richting trekken, waarschijnlijk wat laat aankomende 3kj vogels. Verder een groepje van 6 Oeverlopers die hoog over de telpost trekken en wat Zwartkopmeeuwen, die gezien de ervaringen van vorige jaren bij ons vooral in juni trekken.

TP-vogels

Bij de TP vogels valt een vrouwtje Grote Zaagbek op, dat minimaal twee dagen op de strekdammen zit te poetsen. Er zijn nog altijd veel Tuinfluiters en Groenlingen en wat Boerenzwaluwen ter plaatse, en ook de Gekraagde Roodstaart wordt gezien. Vanaf 24 juni zijn Gierzwaluwen alleen nog maar foeragerend te zien. Het wordt stiller op de Tongplaat.

Totaal tellen we in de 2^e helft van juni 2.343 vogels (en geen enkele vlinder) in 5 uur tellen op 4 teldagen (2020: 73.772 exx in ca. 22 uur). De hoge lijn van 2020 is veroorzaakt door de zeer vroege aankomst op tussenstoplocatie de Biesbosch van ruim 60.000 gierzwaluwen. Afgezien daarvan is het patroon voor de tweede helft van juni ook aan de magere kant. Dat de – voor najaarstellingen niet relevante – eerste helft van de maand in de grafiek staat is technisch onvermijdelijk.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Juli

De 1^e decade zet in met vrij koel en wisselvallig weer, motregen en zachte winden uit diverse richtingen. De temperatuur zit onder of rond 20°C. De telpost is 4 ochtenden bezet, waaronder 3 zonder trek. Op 10 juli komt het wat op gang, maar de avondtelling is tevergeefs. De 2^e decade begint met zacht weer en oostelijke winden, gevolgd door wisselvallig weer met o.a. een complete regendag en sluit af met prachtig zomerweer bij N-NO winden. Intussen is er in Nederlands en Belgisch Limburg en de Eifel watersnood na hevige regen. Veel mensen lijden grote schade, in de Eifel vallen vele doden. In Nederland voorkomen 'Geef de Rivier de Ruimte' en 'Grensmaas' erger. Na 'Limburg' bereikt het water onze contreien, de Nieuwe Merwede kleurt wat bruin door meegevoerd sediment. Noordelijke winden zijn niet gunstig voor onze tellingen: slechts op 2 van de 4 teldagen is enige trek waarneembaar. Tegen het einde van de met milde oostelijke winden en temperaturen rond 20°C gestarte 3^e decade worden de winden westelijker en harder, het weer wisselvalliger, de buien frequenter en beleven we een gewone Hollandse zomer waaraan we de laatste jaren onttrokken waren. Van de vijf – met paraplu – op de telpost doorgebrachte morgens zijn er twee zonder vogeltrek.

Trekvogels

Op 10 juli worden 2 Snorren gehoord op twee plekken. Bij absentie in de afgelopen maanden worden ze als doortrekkers genoteerd. Verder is het vooral Spreeuw en Kokmeeuw wat de klok slaat. Op 12 juli lijkt de gierzwaluwentrek op gang te komen, middelhoog tegen de oostenwind in. Op de 13^e is het weer uitgedoofd en daarna is het ronduit stil in de lucht.

In de 3^e decade komen Zwarte Ruiter, Boomvalk, Kruisbekken en zelfs 8 zeer vroege Brilduikermannen langs.

Er trekken wel Gierzwaluwen, maar de overvloed van de laatste jaren is er deze juli niet.

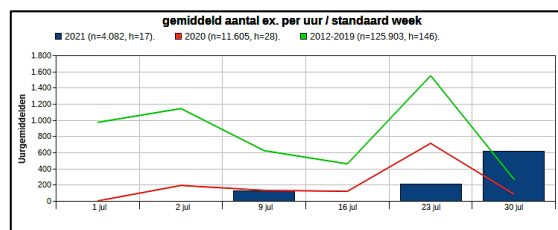

Zeer vroege Brilduikers

TP-vogels

Er zijn wat Kleine Zilverreigers, Lepelaars en ≥150 Kieviten ter plaatse. Op de rivier zijn nog veel Knobbelzwanen en boven de boerderij foerageren minimaal 60 Huiszwaluwen, boven de Tongplaat tien- tot honderdtallen Boerenzwaluwen. Er zijn nog altijd veel Tuinfluiters en Kleine Karekieten, op de 'stille' dagen zingen 2 Spotvogels en op 12 juli zien we een Nachtegaal. In de 3^e decade worden Lepelaar, Groenling en Visarend wat meer gezien dan daarvoor. Opmerkelijk is de vrijwel totale onzichtbaarheid van andere TP-roofvogels.

In juli passerden 4.075 vogels en slechts 7 vlinde in 17,5 uur effectief tellen op 6 teldagen. (2020: 11.602 exx in ruim 28 uur). Ten opzichte van andere jaren lijkt juli gewoon 'leeg'. Zou dit een staartje van het koude voorjaar en de zeer koude april zijn waardoor de vogels mogelijk later zijn gaan broeden en de juvenielen nog niet vliegvlug en voldoende geoefend – en opgevet – zijn om de trek aan te kunnen?

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Augustus

De 1^e decade begint met zachte en oostelijke winden. In de 2^e helft draait de wind naar zuid-westelijke streken met windkrachten tot Bft4. Het is wisselvallig: plensbuien wisselen met zonnige uren, maar de temperatuur bereikt zelden 20°C. Er is 4 dagen effectief geteld. Drie andere ochtenden en een avond is de telpost wel bezet, maar laat zich geen vogeltrek opmerken. In de 2^e decade ligt de temperatuur rond 16°C, waaien er Bft3-4 sterke (zuid-) westelijke winden en zijn er regelmatig (forse) regenbuien. Soms begint de dag met mist en nevel. Er is 5 dagen geteld, en op twee andere dagen is de telpost wel bezet, maar wordt geen trek vastgesteld. De 1^e dag van de 3^e decade is bij een zachte ZO-wind zomers en zelfs wat benauwd, maar eindigt in de avond weer met regen. De rest van de decade domineren noordelijke winden tot Bft3-4, grijze luchten met af en toe forse regenbuien en temperaturen die meestal de 20°C niet halen. In deze decade tellen we op 3 dagen en 4 avonden. Nog 3 andere avonden is de telpost (op de Kop van het Land) bezet, maar is er helemaal geen avondtrek.

Trekvogels

In de 1^e decade begint een aarzelende trek van met name Oeverzwaluw en Gierzwaluw, wat later dan gebruikelijk. Steltjestrek is matig, maar opvallend zijn regelmatig passerende Grutto's. Verder noteren we Visarend, Wespendif, Wielewaal, Grauwe Vliegenvanger en Kruisbek. Van de uitbundige kokmeeuwentrek langs de kust krijgen we niet veel mee. Vlinder-trek blijft zeer mager.

In de 2e decade trekken zo'n 400 vogels per dag met een uitschieter naar ca. 750, maar ook één naar 40 exx. De Witgat heeft met 18 exx in één groep een dagrecord, verder worden Boomvalken en Wespendifen geteld. Er is wat steltloper-, meeuwen- en zwaluwentrek, waaronder nog onverwacht relatief veel Gierzwaluw. Alles

blijft aan de magere kant. Van kleine zangertjes worden er meerdere geteld: Tjiftjaf, Kleine Kalkiet, Tuinfluiter en de voor de DB vrij zeldzame Braamsluiper.

In de 3^e decade vullen Koekoek, Havik, Purperreiger (slechts 9 exx) en Koereiger – misschien oneigenlijk want vermoedelijk slaaptrek – de soortenlijst wat aan. Op 21 augustus treedt eindelijk wat vlindertrek op en heeft het Klein koolwitje met 86 exx zelfs een dagrecord. Oeverzwaluwen komen mondjesmaat op gang. Ze blijven aldoor boven de Tongplaat en ruime omgeving jagen. Visdieventrek 'behoort' zo'n beetje voorbij te zijn en aan het eind van de maand moeten we constateren dat we dit jaar aanzienlijk minder Gierzwaluwen hebben geteld dan voorgaande jaren. Waren ze er niet? Hebben we ze gemist? De Purperreigers komen nog niet echt op gang bij de redelijk krachtige noordenwinden en grijze luchten.

Koekoek

TP-vogels

Boomvalk, Zeearend en Visarend laten zich af en toe zien, de laatste soms met drie tegelijk. Verder zijn er Grote en Kleine Zilverreiger en nogal wat Lepelaars ter plaatse, evenals foeragerende Huis-, Boeren- en Oeverzwaluwen. Opmerkelijk zijn de Grauwe Vliegenvangers die meerdere dagen tijdens de hele telling te horen zijn. Foeragerende Oeverzwaluwen nemen toe tot ruim 300 exx, maar op 19 augustus zijn die

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

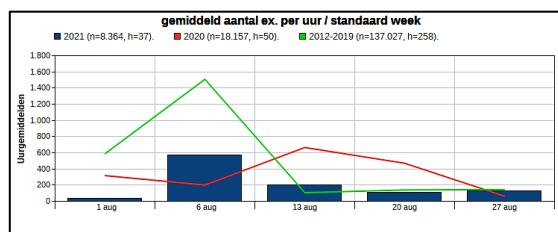
grotendeels weg. Op 14 augustus vliegt er een Valkparkiet luid roepend tussen de Oevertjes. Op de Tongplaat zitten op 16 augustus 5 Casarca's. Een juveniele Bruine Kiekendief verheugt ons elke dag met zijn schoonheid. Krak-eend, Grauwe, Canadese en Brandgans vormen het al of niet gewaardeerde decor. Af en toe zien we weer eens een IJsvogel. In de 3^e decade is de oude slaappleats van Oeverzwaluwen op de Tongplaat weer in ere hersteld en herbergt een aangroeiend aantal tot minimaal 600 exx. Op 23 augustus zien Hans en Nijs iets wat ze nog nooit eerder hebben gezien, of althans niet opgemerkt: tussen honderden foeragerende Oeverzwaluwen op de Tongplaat vliegt één groepje van 6-10 Oeverzwaluwen, veel sneller dan de rest, dicht bij elkaar en gezamenlijk strak manoeuvrerend als Spreeuwen of Steltloper-tjes. Dit duurt urenlang en we stellen duide-

September

De 1e decade is het mooi zomerweer met temperaturen tot boven 20°C en noordelijke winden die later zuidelijk worden en dan soms met ochtendmist gepaard gaan. Er zijn twee dagen en één avond geteld en ook nog een avond – tevergeefs – op de Kop van het Land. Voor intensieve bezetting van de telpost ontbreekt even de motivatie. Begin 2e decade is al even wisselvallig en buig bij zuidelijke winden, maar het wordt al gauw opnieuw zomers. In de laatste twee dagen gaat de wind naar N-O en halen de temperaturen de 20°C nauwelijks meer. Naast 6 dagtellingen en 2 avondtellingen is er nog een laatste, vergeefse avondbezetting van de telpost. Aardig is dat op de 17^e wordt geteld door Wouter den Boer en Nijs Stam jr. In de 3^e decade wordt het herfstachtiger. In het begin wordt het soms nog 20°C, maar vanaf de 28e is het daarmee gedaan: niet meer dan 12-13°C wordt nog gehaald. Er komen zuidwestelijke winden van Bft3-4. En af en toe een regenbui hoort er dan ook bij. Op 7 dagen van deze decade is geteld.

lijk vast dat het écht Oevertjes zijn en niet bijvoorbeeld Bontbekjes ofzo. Soms zijn ze even weg, maar ditzelfde groepje – inmiddels uitgedund van 10 naar 6 exx – komt steeds terug en blijft 'halsstarrig' dit gedrag vertonen. Rara ...

Totaal noteren we in augustus 8.364 vogels en vlinders in bijna 60 uur tellen op 16 teldagen. (2020: 18.105 exx in ruim 50 uur). De grafiek toont hoe we vooral in de 1^e twee weken veel minder (zwaluwen) tellen dan het langjarig gemiddelde (groen) en dat de laatste drie weken eigenlijk 'normaal' zijn, even afgezien van de uitschieters van 2020 (oranje).

Trekvogels

De schrale 1^e decade (grafiek) brengt toch nog wat aardigs in de vorm van een Boomvalk, 2 Tappuiten, een Ortolaan, wat groepjes Kempshaan, 2 Brilduikers en nog een Gierzwaluw.

Op 11 september komen eindelijk de zwaluwen los en beleven we na 7 augustus pas de tweede (!) 2000+ dag van dit schrale najaar. De 2e decade brengt verder enkele Koereigers en 2 Porseleinhoenders – waarvan er één nog een paar dagen blijft hangen.

Oeverzwaluw

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Verder Zomertaling, Visarend, 3kj Zeearend, Goudvink, Zwarte Mees, Boomklever, de eerste Boompiepers, zelfs de eerste Kolganzen en een opvallend aantal Gaaien, namelijk 138 exx. Purperreigers hebben we zo goed als gemist dit jaar, het zijn er slechts 29 geworden.

In de 3^e decade volgen weer twee 2000+ dagen. Opvallend zijn in deze periode Casarca, Koereiger, Kleine Bonte Specht, Smelleken, Slechtvalk, Grote Gele Kwikstaart, Huiszwaluw, Keep en zelfs 6 Huismussen. Kol-, Grauwe en Toendrarietgans beginnen ook wat. Tjiftjaf en Fitis zetten nog steeds door, Staartmees verschijnt en de Graspiepertrek komt op gang met voor onze begrippen soms mooie aantallen. Dé ster van deze periode is de Gaai, die in luttele dagen met 1.472 exx voorbij komt fladderen, waarvan meer dan de helft op de prachtige zaterdag 25 september met een groepsgrootte tot zelfs 100 exx. Bijzonder is nog dat bij een zeer schrale vlindertrek het Klein koolwitje het succes van augustus voortzet en eind september op 383 exx staat, een overduidelijk jaarrecord, meer dan een verdrievoudiging. Ook Atalanta (46 exx) en Dagpauwoog (25 exx) komen nog een beetje bij.

TP vogels

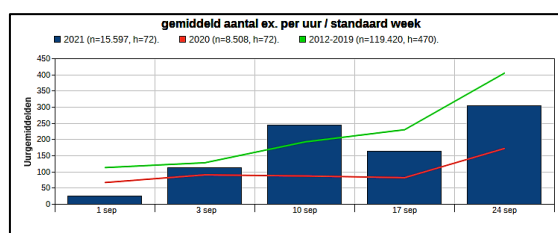
De 1^e decade is de zwaluwenslaapplaats op de Tongplaat nog bezet, maar de aantallen nemen af tot ca. 200 en het gaat dan voornamelijk over Oevertjes en Huisjes. Boertjes voegen zich daar

in de loop van de ochtend bij. Geen idee waar die dan weer vandaan komen. Adulte en juveniele Visarend laten zich regelmatig bewonderen evenals de juveniele Bruine Kiekendief.

Al op de eerste dag van de 2e decade verwaardigen de Zeearenden de telpost weer eens een aanblik. Eéntje grist voor onze ogen zonder haar vlucht ook maar enigszins in te houden een flinke vis uit de Nieuwe Merwede. Eind 2e decade zijn er nog altijd zo'n 70 Huiszwaluwen.

In de 3e decade zijn steeds drie Bruine Kiekendieven (ad + 3kj vrouw + juv.) actief, soms zien we één of enkele Zeearenden en een IJsvogel laat zich af en toe zien en/of horen. Grote en Kleine Zilverreiger zijn er ook nog mondjesmaat. Natuurlijk zijn er weer meer dan 200 irritante *vice-versa* Kieviten en het verdere TP gebeuren is bekend: Krakeend, Smient, Wintertaling, Watersnip, Waterral, Cetti's Zanger, Rietgors, Grauwe Gans, enzovoort.

September telt 15.597 vogels en vlinders bij ruim 72 uur tellen op 18 teldagen (2020: 8.402 exx in ruim 72 uur). De grafiek laat zien dat deze maand duidelijk september 2020 overtreft en verder vrij aardig kan meekomen met alle septembers op de Tongplaat.

Visarend

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Oktober

In de 1^e decade wisselen stevige zuidelijke winden met oostelijke, de temperatuur is 11-16°C. Soms is er langdurige mist. Wisselvallige en mooie oktoberdagen lossen elkaar af. Er is 5 dagen geteld, waaronder op de EuroBirdwatch Day, die veel leuker uitvalt dan de regenachtige van 2020. We worden geïnterviewd voor een artikel in het AD, dat een week later verschijnt en een leuke indruk van onze telpost biedt in het kader van de Natuur- en Vogelwacht Biesbosch. De aantallen trekvogels gaan omhoog, de eerste 10.000+ dag dient zich aan. De 2^e decade is wisselvallig: felle regenbuien, veel bewolking, een relatief mooie warme dag met 17°C; harde, vooral westelijke winden en temperaturen die niet meer boven 14°C uitkomen. Kortom, het is herfst. Er is 7 dagen geteld. In het begin van de 3^e decade is er veel bewolking, zijn er wat summiere buitjes en niet al te harde zuid (westelijke) winden. Een prachtige dag met harde wind bij 17°C is 29 oktober met de enige 20.000+ telling van dit seizoen. Daarna verregent de volgende dag helemaal en sluit de maand met een 'gewone' wisselvallige dag. In de 3e decade tellen we 8 dagen en komt eindelijk het trekgevoel, waardoor deze benedengemiddelde maand nog wordt opgehaald tot 88% van het langjarig gemiddelde, zie grafiek.

Trekvogels

Van de 'bulk' soorten doet de Graspieper het in de 1^e decade goed en de Gaaien blijven maar komen, zodat 2021 al het beste najaar voor deze soort is. Kievit, Veldleeuwerik, Koperwiek, Zanglijster, Vink en Houtduif gaan zachtjesaan meedoen. Tjiftjaf en Boerenzwaluw druppelen nog aardig na en op 5 oktober komen zelfs nog 11 Huiszwaluwen voorbij. Kokmeeuwen trekken nog steeds, soms in groepen van ca. 60 exx. De soort heeft alhier al zijn beste najaar ooit. Van de voor ons wat bijzondere soorten noteren we Tafeleend, Zilver- en Bontbekplevier, Groene Specht, Smelleken, Boomvalk, Zwarte

Mees en Baardman. Een Rode Wouw en nog 2 Visarenden passeren. De Sijs zet op 5 oktober met 1.014 exx een dagrecord. Boomkruiper en Appelvink gaan voorbij, evenals Kruisbek en IJs-gors. Een Toppervrouw en een Wittoogend 'liggen' op de rivier, maar worden als doortrekker genoteerd, aangezien ze er eerder niet waren en later weer weg zijn – niet met ieders instemming overigens. Vlinders doen het nog goed, maar de ster van deze decade is natuurlijk de Buidelmees op EBW, die zich verrassend mooi laat zien en fotograferen (voorpagina).

Rode Wouw

In de 2^e decade vallen vooral Houtduif, Pimpelmees, Zwarte Mees en Vink op. Baardman, Zilverplevier, Kruisbek en Boomleeuwerik luisteren het tellen op. Kokmeeuwen blijven nog maar komen.

Pas in de 3^e decade komen Houtduif, Pimpelmees (3^e dag: 1.254 exx), Vink/Keep en Lijsters goed op gang. Zwarte Zwaan, Purperreiger, Smelleken en (nog steeds) een enkele Boerenzwaluw verhogen de feestvreugde. De Beflijster doet zijn intrede met 5 exx tegelijk. Waterpieper en Goudvink komen voorbij. De 1e Blauwe Kiekendief wordt genoteerd door een trekteller die er bijna nooit is – maar op 27 oktober wel. Gelukkig komt er de volgende dag nog één. Die dag is trouwens een (late) goede roofvogeldag met ook nog 18 Sperwers en 40 Buizerds. Terzijde: Atalanta trekt nog aardig bij en voor Dagpauwoog wordt 2021 het beste seizoen ooit.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Zaterdag 23 oktober met (bijna) volle bezetting levert 16.399 exx op. Dit moet overigens wel wat worden gerelativeerd tegen bijvoorbeeld 393.000 exx bij de Vulkaan op diezelfde dag. Op 25 oktober passeert *eindelijk* de 100.000^e vogel van dit toch wel magere seizoen. Met stip bovenaan staat evenwel vrijdag 29 oktober met zijn Zwarte Mezen, 2^e dag Veldleeuwerik en (bijna driedubbel) dagrecord Keep, terwijl ook Vink, Koperwiek, Spreeuw, Pimpelmees, Sijs en Houtduif nog heerlijk meedoen.

TP-vogels

Het beeld is in de 1^e decade het gebruikelijke met 3 exx Bruine Kiekendief, Sperwer, Buizerd en adult Zearend, afgezien van de lawaaiige Waterrallen en Cetti's Zangers en de vele pen-

November

In de 1^e decade is het weer niet zozeer wisselvallig als wel wisselend. De winden uit bijna alle hoeken van de zuid- tot noordwestelijke sector variëren tussen Bft1 en Bft5. De temperatuur komt niet meer boven 11°C uit. Er is wat regen en mist. Opvallend is dat de bomen dit jaar zeer lang hun blad blijven behouden. In deze decade is er zeven dagen geteld met dagtotalen tussen 592 en 7.546 exx.

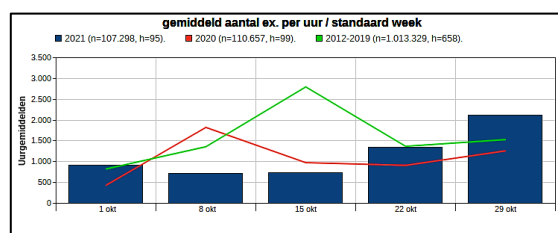

Op 11 november staat het kooibos nog volop in kleurig blad. Foto Nijs Stam

De 2^e decade is grijs en heilig – behalve de zonnige 18^e november. De wind van maximaal 3Bft komt uit diverse hoeken. Af en toe valt er wat regen. De temperaturen zitten meest beneden 10°C. In deze decade tellen we vijf dagen. De

delende eenden, ganzen, Watersnippen en Kieviten. In de 2^e en 3^e decade zijn Baardman en Slechtvalk de opvallendste TP-ers, natuurlijk naast de ADHD-Waterrallen.

Totaal noteren we in oktober 108.348 vogels en vlinders in ruim 95 uur tellen op 20 teldagen. (2020: 110.652 exx in bijna 100 uur). De grafiek illustreert de 'flauwte' in de normaliter drukke 2^e en 3^e week, en de 'redding van de reputatie' in de laatste 9 dagen.

dagaantallen komen nauwelijks meer boven 1.200 exx uit. De zonnige en heldere 22^e met zijn NO2-wind wordt gevolgd door veel regen en buien. In de 3^e decade is 2 dagen geteld.

Trekvogels

In de 1^e decade zien we vogels die we normaliter kunnen verwachten: Vink, Keep, nog Houtduiven, Pimpelmezen en Veldleeuweriken; de Boerenwaluw geeft het nog niet op, Spreeuw vliegt wel wat meer dan in oktober. Er komen mondjesmaat Kol- en Brandganzen voorbij. Bij de lijsters zijn het vooral Kramsvogels die opvallen door grote schaarste. De eigenlijk te verwachten Stormmeeuw en Aalscholver houden het zeer bescheiden. Bijzonder zijn 2 IJsgorzen op 4 november, die zonder begeleidende leeuweriken passeren. Zowaar komt er nog een Blauwe Kiekendief vrouw voorbij en zelfs een echt doorvliegende Havik.

In de 2^e decade druppelt de zangvogeltrek nog wat na. Ganzen, Aalscholver en Kievit komen wel, maar houden het bescheiden. Kramsvogel en Stormmeeuw zijn nog steeds zo goed als afwezig.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

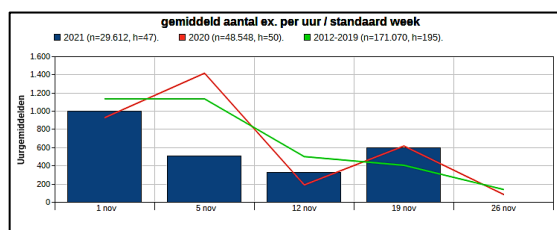
Het opvallendst zijn maar liefst 24 Boerenwaluwen op 18 november. Een aantal ervan (of misschien weer nieuwe) blijft nog dagenlang rondhangen boven het kooibos of de Dordtse Biesbosch. In de 3^e decade komen dan toch wat meer Kolganzen, Stormmeeuwen, enkele Grote Zaagbekken en een Klapekster die zich erg goed laat zien.

TP-vogels

Het leukste is de bijna dagelijkse aanwezigheid van groepjes Baardman, waarvan soms enkele na wat omzwerven op de Tongplaat tenslotte toch doortrekken. Er is nog steeds een vrouw Bruine Kiekendief. Twee of drie plaatselijke Slechtvalken spelen soms wat rondom de tel-post. Op de rivier zijn nog slechts enkele Brilduikers gesignaleerd en even is één Grote Zaag-

bek ter plaatse geweest. Verder zijn er de gebruikelijke soorten, maar in kleine aantallen. Foeragerende Boerenwaluwen zijn nog tot 23 november met maximaal 8 exx aanwezig – alsof het augustus is!

Uiteindelijk tellen we in november 29.612 trek-vogels in 47 uur tellen op 14 teldagen met waarneembare trek (2020: 48.541 exx in ruim 50 uur). De maand blijft achter bij het Tongplaatgemiddelde, toont de grafiek.

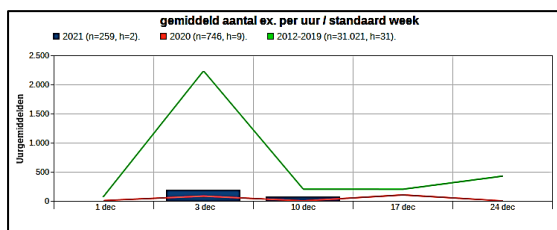

December

Het weer in december is wisselvallig bij temperaturen van rond het vriespunt tot boven 10°C. De trek is bijna tot stilstand gekomen en de telpost is drie ochtenden bezet, waarvan één geheel zonder trek. In de 3e decade is niet meer geteld. Wat vogels betreft is het enige nieuws nog 4 doortrekkende Grote Zaagbekken, die dit jaar heel laat zijn.

Van alle decembermaanden waarin überhaupt is geteld, is december 2021 de magerste ooit

met 259 vogels bij 2:30 uur tellen op 2 teldagen (2020: 746 exx in bijna 10 uur).

Klapekster

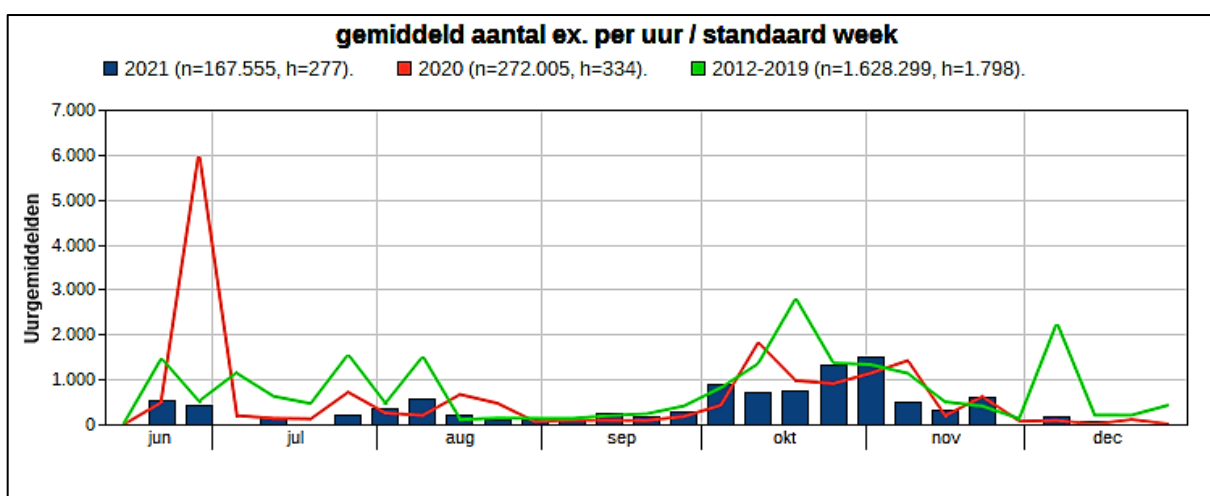

2.1 Hele najaar

Afsluitend presenteren we geheel najaar 2021 versus alle Tongplaat-tellingen in de grafiek beneden – en dan zie je meteen dat 2021 (blauwe staafjes) een matig seizoen is geweest voor de vogeltrek alhier. Het enige uurgemiddelde dat boven de andere jaren uitkomt staat op de scheidslijn oktober/november en is de neerslag van de week rondom de mooiste teldag van dit najaar, vrijdag 29 oktober met zijn heerlijke

trek van Veldleeuweriken, Zwarte Mezen en Kepen naast nog 45 andere soorten en werkelijk de enige 20.000+ dag van dit najaar.

Het totaal is 168.078 vogels (plus 527 vlinders) geworden, geteld in 227:30 uur, wat resulteert in een intensiteit van 606 exx/h. Zie verder het soortenoverzicht, de samenvatting en de aanvullende informatie in hoofdstuk 4.

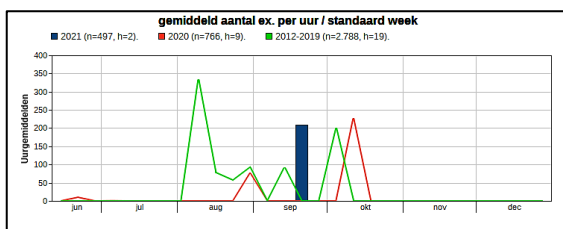

Dordtse Biesbosch najaar 2021 versus 2020 en 2012-2019

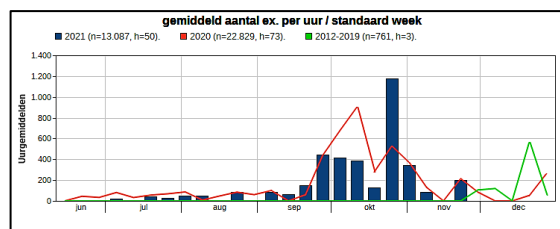
2.2 Telposten Groothoofd en Zwaluwse Dijk

De afgelopen seizoenen is in dit verslag ook wat proza en beschouwing gewijd aan de twee tel-posten in de nabije omgeving, die ook groten-deels gerund worden door 'onze' tellers. Intus-sen voelen we ons daartoe niet meer geroepen en volstaan we voor de volledigheid maar met

twee grafieken van dezelfde aard als de bovenstaande. De lezer mag een en ander zelf interpreteren en er zijn of haar verhaal omheen bouwen. Een historie van beide telposten is terug te vinden in het voorjaarsverslag van 2020

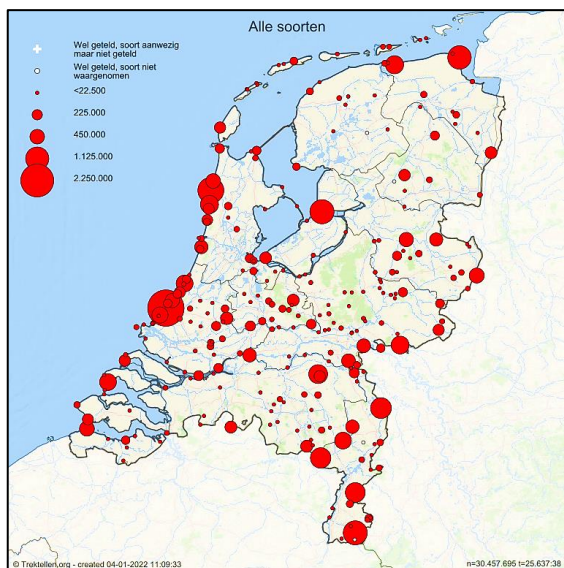

Zwaluwse Dijk najaar 2021 versus 2020 en beschikbare voorgaande jaren

Groothoofd najaar 2021 versus 2020 en beschikbare voorgaande jaren

2.3 De DB en de landelijke najaarstrek

Najaarstrek over Nederland 2021 – aantallen.

Bron: [trektellen.nl]

De DB is niet bepaald een opvallende telpost in het geheel van de Nederlandse trektellingen, blijkt wel uit de kaart hiernaast.

Een paar aanvullende berekeningen laten zien, dat we over alle jaren 2003-2020 normaal gesproken 1,2% van de najaarstrek tellen. Dit jaar is dat teruggevallen tot 0,6%.

Voor enkele soorten doet de telpost iets beter mee, namelijk voor Gaai (2,6%), Veldleeuwerik (2,5%), Keep (1,8%) en Sijs (1,1%). Maar dat is het dan ook wel, individuele speciaaltjes zoals Porseleinhoen, etc. buiten beschouwing gelaten.

Die Gaaien hebben we dan toch maar!

3. Overzicht soorten en soortgroepen

De telling van 2021 wordt per soortgroep vergeleken met het gemiddelde over de jaren 2003-2021. De individuele soorten zijn aangegeven in de soortgroeptabel waarmee elke paragraaf start. De kopregels van de tabellen spreken voor zich.

Na elke tabel volgt, indien nuttig en mogelijk, een korte beschouwing.

Als 2021 het beste jaar ooit is voor een soort, is die in de laatste kolom *geel* gemarkeerd. Als dit 'topjaar' gedeeld is met één of meer andere jaren, is de markering *mintgroen*.

De slotparagraaf van dit hoofdstuk vat één en ander samen en geeft nog wat aanvullende informatie uit voorgaande jaren.

Ganzen

Soort	Na- jaar 2021	Gemid- delde 2003- 2021	2021 t.o.v. gemid- delde	Groep 2021 t.o.v. gemid- delde	Najaar 2003- 2021	Maximum in jaar
Rosse Fluiteend	0	0,1	0%	79%	1	1 (2018)
Rotgans	0	0,2	0%		3	1 (2011)
Branta-gans spec.	0	0,1	0%		2	2 (2020)
Grote Canadese Gans	13	21	62%		400	129 (2018)
Brandgans	1.256	2.577	49%		48.955	6598 (2012)
gans spec.	218	80	274%		1.514	680 (2019)
Soepgans	0	0,4	0%		8	8 (2020)
Kleine Canadese Gans	0	0,2	0%		4	4 (2010)
Sneeuwgans	0	0,1	0%		1	1 (2006)
Grauwe Gans	2.466	3.615	68%		68.687	8111 (2009)
rietgans spec.	0	16	0%		309	97 (2005)
Kleine Rietgans	0	8	0%		153	49 (2014)
Toendrarietgans	406	323	126%		6.138	1333 (2018)
Kolgans	6.495	7.123	91%		135.345	33897 (2010)
Dwerggans	0	0,1	0%		2	1 (2017)

De dalende lijn van deze soortgroep in de laatste jaren zet zich voort: 2021 zit tussen 2019 en 2020 in. De soort, die tóen serieus bovengemiddeld vloog, de Toendrarietgans, doet dat ook nu, maar wel afgezwakt. Een bovengemiddelde voor de gans spec. zegt natuurlijk alleen

maar iets over slechte zichtomstandigheden en/of zeer ver passerende ganzen.

Over bijzondere ganzen, die potentieel best de DB kunnen passeren, spreken we maar helemaal niet.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Zwanen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Zwarte Zwaan	1	0,9	112%	8%	17	5 (2007)
Knobbelzwaan	6	17	34%		332	79 (2017)
Kleine Zwaan	0	70	0%		1.322	274 (2010)
Wilde Zwaan	0	3,9	0%		74	21 (2019)

Zelfs de Knobbelzwaan is dit seizoen nauwelijks trekkend waargenomen.

De Zwarte Zwaan was een 1kj en de wintergasten zijn helemaal niet verschenen.

Jaar- en zomereenden

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Nijlgans	151	60	253%	104%	1.133	183 (2020)
Bergeend	72	33	218%		627	85 (2019)
Casarca	24	4,2	570%		80	24 (2021)
Zomertaling	4	1,7	238%		32	17 (2006)
Slobeend	110	102	108%		1.941	394 (2018)
Krakeend	118	199	59%		3.772	501 (2007)
Smient	409	766	53%		14.548	2213 (2014)
Wilde Eend	41	117	35%		2.228	383 (2009)
Pijlstaart	298	134	222%		2.550	349 (2017)
Wintertaling	283	172	164%		3.273	1710 (2017)
Krooneend	0	0,2	0%		3	3 (2012)
Tafeleend	6	6,9	87%		131	31 (2012)
Witoozeend	1	0,1	1900%		1	1 (2021)
Kuifeend	236	91	259%		1.730	236 (2021)
Topper	1	0	1900%		1	1 (2021)

Deze soortgroep is in de laatste drie jaren erg variabel en de uitkomst voor 2021 is niet eens zo gek. Opmerkelijk is wel dat we dit jaar nogal wat bijzonders kunnen scoren: topjaar voor de

Casarca en de Kuifeend en het verschijnen van de 1^e Witoozeend en Topper, die daardoor ook meteen hun beste jaar ooit laten noteren.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Wintereenden

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Eider	0	1,1	0%	94%	20	20 (2003)
IJseend	0	0,1	0%		1	1 (2020)
Brilduiker	16	14	118%		257	47 (2019)
Nonnetje	0	0,2	0%		4	(2020)
Grote Zaagbek	9	11	83%		205	73 (2010)
Middelste Zaagbek	0	0,9	0%		17	4 (2004)

In 2019 en 2020 zit deze soortgroep behoorlijk boven het gemiddelde, maar dit jaar is het heel mager. Met name Brilduiker en Grote Zaagbek laten het heel lang afweten.

Als ze dan eindelijk toch verschijnen is het mondjesmaat en kennelijk al te laat om nog substantieel bij te dragen aan het groepsresultaat.

Grote Zaagbek vrouw

Duikers en Futen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Roodkeelduiker	0	0,2	0%	64%	3	2 (2011)
Parelduiker	0	0,2	0%		3	1 (2009)
IJsduiker	0	0,1	0%		1	1 (2008)
Roodhalsfuut	0	0,1	0%		1	1 (2010)
Dodaars	0	0,4	0%		7	4 (2017)
Fuut	4	5,4	74%		103	17 (2018)
Geoorde Fuut	0	0,1	0%		1	(2020)

De Fuut is de enige vogel in deze groep die we dit jaar zien, en dan ook nog mondjesmaat.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Reigerachtigen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
flamingo spec.	0	0,1	0%	58%	1	1 (2012)
Zwarte Ooievaar	0	0,5	0%		9	3 (2007)
Ooievaar	2	18	11%		333	129 (2014)
Rode Ibis	0	0,1	0%		1	(2020)
Zwarte Ibis	0	0,1	0%		2	1 (2018)
Lepelaar	200	163	123%		3.094	459 (2018)
Roerdomp	0	0,2	0%		3	1 (2014)
Kwak	0	0,1	0%		1	1 (2017)
Koereiger	9	2,5	364%		47	15 (2020)
Blauwe Reiger	54	253	21%		4.809	963 (2011)
Purperreiger	30	366	8%		6.945	983 (2014)
Grote Zilverreiger	73	116	63%		2.207	265 (2011)
reiger (Ardea) spec.	0	0,3	0%		6	6 (2016)
Kleine Zilverreiger	20	12	166%		229	42 (2020)
Jan-van-gent	0	0,1	0%		1	1 (2005)
Aalscholver	3.094	5.081	61%		96.543	15443 (2012)

Voor deze groep is 2021 het magerste van de afgelopen jaren. Buiten de Kleine Zilver, de Koereiger en de Lepelaar blijft de hele soortgroep dit najaar fors achter, vooral ook de Aalscholver die voor de aantallen 'moet zorgen'. Vooral naar de Blauwe en de Purperreiger wordt meerdere avonden met in theorie gunstige omstandigheden uitgezien. Het vermoeden is, dat ze door de in hun gebruikelijke HDP dominante noordelijke winden min of meer druppelsgewijs op ongebruikelijke tijden zijn vertrokken. Als dat niet zo was, zou 2021 een jaar met een beroerd broedsucces geweest zijn. Telposten De Gorzen, Schuwacht, Groot-hoofd en Woudrichem telden wel redelijke

aantallen. Maar met 1.735 exx totaal is de Nederlandse Purperreigertrek sinds 2015 niet zo schraal geweest.

Lepelaar

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Roofvogels ex valken

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Visarend	5	10	48%	73%	196	29 (2010)
Grijze Wouw	0	0,1	0%		1	1 (2018)
Wespendief	4	4,2	95%		80	11 (2017)
Slangenarend	0	0,1	0%		1	1 (2017)
Sperwer	76	116	66%		2.198	315 (2011)
Havik	2	1,9	106%		36	6 (2011)
Bruine Kiekendief	22	26	85%		494	54 (2010)
Blauwe Kiekendief	4	6,9	58%		132	25 (2011)
Steppekiekendief	0	0,2	0%		4	2 (2015)
Blauwe/Grauwe/Steppekiekendief	0	0,1	0%		1	1 (2018)
Grauwe Kiekendief	0	0,1	0%		2	1 (2009)
Rode Wouw	1	2,4	41%		46	7 (2018)
Zwarte Wouw	0	0,1	0%		1	1 (2016)
Zeearend	1	0,6	173%		11	2 (2020)
Ruigpootbuizerd	0	0,8	0%		16	6 (2011)
Buizerd	103	128	81%		2.430	630 (2011)

Commentaar bij deze soortgroep is bijna overbodig. Met 2 Haviken en een Zeearend komen die soorten bovengemiddeld uit en verder lopen de roofvogels ongewoon sterk terug op

onze telpost. Het zo goed als ontbreken van zuidoostelijke winden zal de belangrijkste oorzaak zijn. We blijven hopen op beter, maar dat duurt dan weer negen tot tien maanden.

Rallen en Kraanvogels

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Waterral	0	0,2	0%	475%	3	3 (2018)
Porseleinhoen	2	0,2	1267%		3	2 (2021)
Kraanvogel	0	0,1	0%		2	2 (2007)

Met slechts twee (!) Porseleinhoenders die zich na aankomst op 14 september nog tot de 18^e

op de Tongplaat ophouden, is deze soortgroep dé spekkoper in 2021.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Steltlopers plevierachtigen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Scholekster	14	188	7%	46%	3.577	665 (2010)
Kluut	0	0,4	0%		7	3 (2018)
Kievit	3.706	8.068	46%		153.284	24773 (2012)
Goudplevier	109	139	78%		2.644	520 (2017)
Zilverplevier	5	7,0	71%		133	36 (2018)
Bontbekplevier	1	9,1	11%		172	29 (2015)
Kleine Plevier	0	0,9	0%		17	12 (2006)
Morinelplevier	0	0,3	0%		6	2 (2011)

Deze soortgroep doet het net zo goed of slecht als in 2020, zij het dat dit keer de uitkomst niet wordt bereikt door 'extreme' aantallen van één soort zoals de Goudplevier, maar min of meer

door aardige bijdragen van de gewonere soorten, met uitzondering van de Scholeksters die maar niet komen opdagen als de Kop van het Land 's avonds in hun HDP prima bezet is.

Steltlopers algemeen

Soort	Na-jaar 2021	Gemid- delde 2003- 2021	2021 t.o.v. gemid- delde	Groep 2021 t.o.v. gemid- delde	Najaar 2003- 2021	Maximum in jaar
Regenwulp	20	20	102%	91%	374	70 (2010)
Wulp	16	56	29%		1.059	268 (2010)
Rosse Grutto	0	3,3	0%		62	49 (2003)
Grutto	21	54	39%		1.027	297 (2010)
Steenloper	0	0,4	0%		7	6 (2018)
Kanoet	0	0,2	0%		3	1 (2015)
Kemphaan	75	65	116%		1.226	263 (2015)
steltloper spec.	9	2,1	438%		39	12 (2016)
Krombekstrandloper	0	0,2	0%		4	2 (2018)
Drieteenstrandloper	0	0,2	0%		3	3 (2010)
Bonte Strandloper	0	21	0%		390	114 (2014)
Kleine Strandloper	0	0,9	0%		18	13 (2014)
Blonde Ruiter	0	0,1	0%		2	1 (2013)
Houtsnip	0	0,2	0%		3	1 (2008)
Bokje	0	0,3	0%		6	3 (2013)
Watersnip	327	289	113%		5.500	557 (2018)

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

De algemenere steltlopers zitten na het uitstapje met 129% in 2020 weer ongeveer op hun gewone bijdrage aan de tellingen. Regenwulp, Kemphaan en Watersnip zitten wat bovengemiddeld, Wulp en Grutto blijven dit jaar v r

achter. Op steltloper spec. hoef je als tellers niet trots te zijn en van de iets bijzonderder soorten in deze groep is geen spoor te bekenen.

Steltlopers ruitertachtigen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Oeverloper	26	15	176%	113%	280	63 (2018)
Witgat	47	24	198%		452	71 (2018)
Tureluur	2	20	10%		375	134 (2007)
Bosruiter	0	3,5	0%		66	24 (2015)
Zwarte Ruiter	3	3,1	98%		58	12 (2013)
Groenpootruiter	29	30	98%		563	225 (2013)

Na een dipje in 2020 doen de ruitertachtigen – buiten de Tureluur – het weer wat beter. De mooiste ervaring op dit gebied is de groep van 18 Witgatjes (dagrecord) die op 14 augustus in

  n keer luid roepend voorbij komt stuiven. Een Bosruiter heeft zich in voorjaar noch najaar vertoond bij de telpost.

Meeuwen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Kokmeeuw	4.972	1.697	293%	273%	32.237	4972 (2021)
Dwergmeeuw	0	0,5	0%		9	2 (2020)
Zwartkopmeeuw	10	3,0	333%		57	25 (2019)
Stormmeeuw	187	103	182%		1.956	341 (2012)
Grote Mantelmeeuw	90	31	288%		594	90 (2021)
Zilvermeeuw	83	49	168%		940	137 (2006)
Pontische Meeuw	1	0,9	106%		18	7 (2020)
Geelpootmeeuw	10	2,5	396%		48	13 (2020)
Kleine Mantelmeeuw	216	154	140%		2.923	530 (2003)

Zoals de laatste najaren gebruikelijk geworden, passeren de meeuwen ook in 2021 bovengemiddeld, zozeer dat de Kokmeeuw zijn hoogste aantal ooit scoort en de Grote Mantel dat ook doet maar dan gedeeld met 2009. Het is niet ondenkbaar dat deze bovengemiddelde score

ooit eens zal ophouden. De laatste jaren letten we gewoon beter op meeuwen, en rekenkundig gezien zijn we dus eigenlijk aan een inhaalslag bezig die waarschijnlijk wel eens zijn top zal bereiken – tenzij er steeds meer meeuwen gaan komen natuurlijk.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Sterns

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Lachstern	0	0,1	0%	108%	1	1 (2017)
Reuzenstern	0	0,2	0%		4	1 (2018)
Grote Stern	0	0,8	0%		15	9 (2017)
Dwergstern	0	0,4	0%		8	4 (2017)
Visdief	236	193	122%		3.674	1420 (2019)
Noordse Stern	0	0,1	0%		1	1 (2020)
Noordse Stern/Visdief	0	0,1	0%		1	1 (2018)
Witwangstern	0	0,3	0%		6	6 (2020)
Witvleugelstern	0	0,1	0%		2	1 (2020)
Zwarte Stern	0	23	0%		436	157 (2018)

Buiten de Visdief, die ondanks de 'vreemde' weersomstandigheden in zijn HDP half augustus toch nog bovengemiddeld wordt geteld, missen we dit najaar werkelijk elke andere

soort uit deze groep, zelfs de Zwarte Stern die we meestal toch wel in bescheiden mate zien doortrekken.

Jagers

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Middelste Jager	0	0,1	0%	0%	1	1 (2015)
Kleine Jager	0	0,3	0%		6	3 (2017)

Deze soortgroep blijft zeldzaam op de DB, zo ook dit najaar. Als troostprijs dan maar een mooie archief-foto, wél een van onze hoffotograaf, maar niet eens van één van onze locaties.

Middelste Jager, Maasvlakte

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Duiven

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Holenduif	350	124	283%	51%	2.353	350 (2021)
Houtduif	7.345	14.954	49%		284.132	31136 (2014)
Zomertortel	0	0,3	0%		5	2 (2007)
Turkse Tortel	13	9,5	136%		181	33 (2008)

Verrassend dat er in zo'n najaar, waarin zoveel soorten – inclusief deze soortgroep – achterblijven, tóch nog weer een soort is die zijn beste najaar ooit beleeft: de Holenduif met nipt 34 vogels meer dan in 2020, het beste jaar tot dan.

Holenduif

Koekoeken

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Koekoek	2	1,3	152%	152%	25	5 (2015)

Net als in 2019 bereikt deze soort (groep) met slechts 2 vogels 'ongekende hoogten'.

Uilen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Velduil	0	0,2	0%	0%	4	2 (2005)

Tja, uilen blijven zeldzaamheden alhier.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Spechtachtigen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Draaihals	0	0,1	0%	125%	1	1 (2008)
Kleine Bonte Specht	1	0,6	158%		12	2 (2014)
Grote Bonte Specht	43	34	127%		644	127 (2010)
Zwarte Specht	0	0,2	0%		3	1 (2015)
Groene Specht	1	0,4	271%		7	2 (2016)
Boomklever	1	0,7	136%		14	5 (2010)
Boomkruiper	1	1,7	58%		33	7 (2015)

De Grote Bonte Specht is en blijft de 'aanjager' van deze groep, zij het wat minder enthousiast dan voorgaande jaren. Wel leuk: we tellen ook

weer eens een trekkende Kleine Bonte en een Groene Specht. Dat komt dan weer niet elk jaar voor.

Valken en Parkieten

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Torenvalk	10	14	71%	79%	268	38 (2010)
Roodpootvalk	0	0,7	0%		13	4 (2011)
Smelleken	8	9,2	87%		174	27 (2010)
Boomvalk	9	8,8	102%		168	24 (2010)
Slechtvalk	4	6,6	61%		125	19 (2018)
valk spec.	0	0,1	0%		1	1 (2019)
Halsbandparkiet	0	0,4	0%		8	7 (2018)

De Boomvalk komt buiten adem nog net boven zijn gemiddelde, maar verder deelt de groep in de algehele magerheid van de roofvogeltrek dit najaar – althans hier ter plaatse.

Sinds 2018 is op de DB geen trekkende Roodpootvalk meer gesignaleerd in het najaar. De foto is zelfs van 2013.

Roodpootvalk

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Kraaiachtigen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Klaapekster	1	0,6	173%	247%	11	2 (2019)
Wielewaal	1	0,3	317%		6	3 (2008)
Gaai	2.549	487	523%		9.252	2549 (2021)
Ekster	15	25	60%		478	69 (2019)
Kauw	1.224	1.069	115%		20.309	3934 (2012)
Roek	28	6,7	419%		127	28 (2021)
Zwarte Kraai	439	135	325%		2.566	440 (2018)
Raaf	0	0,1	0%		1	1 (2013)
Pestvogel	0	0,9	0%		17	10 (2010)

Gaai en Roek blijven verbazen. De eerste overtreft zijn beste (invasie) jaar 2019 alweer met 265 exemplaren. Wel begint de gaaientrek dit jaar vroeg en is wat meer verspreid over een langere periode waarin steeds weer opnieuw Gaaien blijven opdoemen. Daarom valt het na-

jaarsdagrecord ook niet in 2021, maar een zaterdag (25 september) met 742 Gaaien in groepen tot aan 100 vogels is ook adembenemend mooi! De Roek overtreft ook weer zijn beste jaar – 2020 – met 11 vogels, waaronder nog 5 late op 22 november.

Mezen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Zwarte Mees	417	594	70%	204%	11.280	2968 (2012)
Matkop	11	4,6	238%		88	13 (2019)
Pimpelmees	4.967	1.700	292%		32.292	9195 (2010)
Koolmees	540	514	105%		9.759	2273 (2012)
Buidelmees	1	1,9	51%		37	5 (2018)
Staartmees	257	190	135%		3.616	1000 (2008)
Witkopstaartmees	0	1,1	0%		20	20 (2010)
Baardman	48	49	97%		939	221 (2014)

Na een net bovengemiddeld 2019 en een uitgesproken mager 2020 doen de mezen het dit jaar erg goed. Hoewel de Zwarte Mees geen dagrecord vestigt, zijn er toch 5 mooie dagen voor deze soort, en wel op 17, 18, 22, 23 en 29 oktober met elk ≥ 60 exemplaren. Dispersie van jonge Pimpelmezen zoals in voorgaande jaren

weleens is gezien, is er dit jaar nauwelijks, maar de soort als geheel doet het prima. Opvallend is, dat er buiten de gebruikelijke TP-vogels dit jaar ook 11 trekkende Matkoppen kunnen worden betrapt. En ja, de Buidelmees van 2 oktober is natuurlijk onvergetelijk.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Leeuweriken

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Boomleeuwerik	14	42	33%	200%	797	176 (2008)
Veldleeuwerik	12.673	6.310	201%		119.896	24938 (2012)
Strandleeuwerik	0	0,2	0%		3	2 (2012)

De Veldleeuwerik beleeft met 6.546 exx op 29 oktober zijn 2e dag ooit. Het dagrecord blijft staan op 15.244 exx op 20 oktober 2012, één van de DB-topdagen met 99.849 vogels.

Boomleeuweriken zien we niet veel dit najaar. Verder geen nieuws over deze soortgroep.

Zwaluwen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Gierzwaluw	4.253	11.935	36%	59%	226.762	81196 (2020)
Oeverzwaluw	5.108	7.327	70%		139.210	97884 (2019)
Boerenzwaluw	4.074	3.700	110%		70.307	13077 (2018)
Boeren-x Huiszwaluw	0	0,7	0%		13	13 (2019)
Huiszwaluw	588	689	85%		13.095	3580 (2018)

Vergeleken met voorgaande jaren is deze groep dé grote verliezer van dit jaar. Hoewel de telpost in de gebruikelijke HDP zorgvuldig bezet is, ontgaan ze ons grotendeels – of komen gewoon niet langs, ook niet bij gunstige harde westelijke winden. Of ze blijven tergend lang foerageren zonder dat we kunnen uitmaken of ze al of niet wegtrekken, of dat de vogels van de ene dag nog dezelfde zijn als die van de vorige dag. De Boerenzwaluw komt mede dankzij een nogal late trek golf nog net boven het gemiddelde uit, maar vooral de Gierzwaluw en de Oeverzwaluw – de sterren van voorgaande jaren – laten het afweten. Omdat deze soortgroep normaliter een grote invloed heeft op het seizoenstotaal, is ook dát aanzienlijk lager dan we de laatste jaren gewend zijn: in 2019 en

2020 tellen we onze 100.00^e seizoensvogel al op resp. 7 en 24 augustus, dit jaar moeten we tot 25 oktober wachten.

Het vertrouwde beeld van foeragerende Oeverzwaluwen uit de eerste jaren op de Tongplaat is in 2021 weer helemaal terug – ten detrimente van de kans ze als doortrekkers te kunnen noteren.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Kleine zangers

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Fitis	11	1,3	871%	100%	24	11 (2021)
Tjiftjaf	135	48	283%		907	135 (2021)
Tjiftjaf/Fitis	17	16	106%		306	64 (2010)
Bladkoning	0	0,7	0%		14	5 (2017)
Rietzanger	1	0,1	950%		2	1 (2021)
Kleine Karekiet	12	1,7	691%		33	12 (2021)
Spotvogel	0	0,1	0%		2	2 (2018)
Snor	2	0,2	950%		4	2 (2021)
Zwartkop	2	3,6	56%		68	15 (2010)
Tuinfluit	8	0,5	1520%		10	8 (2021)
Braamsluiper	1	0,1	1900%		1	1 (2021)
Grasmus	2	0,4	543%		7	2 (2021)
Vuurgoudhaan	12	6,6	182%		125	19 (2020)
Goudhaan	6	130	5%		2.473	693 (2010)
Winterkoning	1	1,6	63%		30	22 (2017)

Zoals elk jaar telt deze groep weer mooie positieve verrassingen, veel zelfs. De kleuren in de tabel spreken voor zich. Vooral Fitis, Tjiftjaf, Kleine Karekiet, Grasmus en Tuinfluit vallen flink op. De Braamsluiper is zelfs de eerste ooit voor het najaar. Tegenover best veel Vuurgoudhanen zien we nauwelijks Goudhanen en ook de Bladkoning is er dit najaar niet bij.

Braamsluiper

Spreeuwen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Spreeuw	21.179	34.863	61%	61%	662.397	84662 (2011)

De Spreeuw is – ondanks een lichte verbetering in 2019 en 2020 – de scherpe daling vanaf 2014 nog steeds niet te boven. Zie het artikel over de

Spreeuw in Deel IIB van de soortanalyses voor de telpost (www.stamsolve.nl/vogeltrek).

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Lijsters

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Beflijster	6	11	56%	48%	203	41 (2018)
Merel	256	310	83%		5.892	1083 (2019)
Kramsvogel	797	5.869	14%		111.506	19468 (2010)
Koperwiek	14.995	25.554	59%		485.531	66125 (2007)
Zanglijster	1.342	4.215	32%		80.079	13773 (2007)
Grote Lijster	26	42	61%		806	107 (2011)

Buiten de Merel zijn lijsters dit jaar zwaar ondervertegenwoordigd. Vooral naar de Kramsvogel is zo goed als tevergeefs uitgezien.

De topdag van de Koperwiek valt met 4.296 exx op 25 oktober, een schijntje vergeleken met sommige najaren.

Lijsterachtigen overig

Soort	Na-jaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Roodborst	4	1,0	400%	139%	19	5 (2015)
Bonte Vliegenvanger	0	0,1	0%		2	2 (2020)
Grauwe Vliegenvanger	1	0,2	475%		4	2 (2005)
Zwarte Roodstaart	0	0,2	0%		3	1 (2020)
Gekraagde Roodstaart	0	0,8	0%		16	4 (2003)
Paapje	0	0,8	0%		16	3 (2008)
Roodborsttapuit	0	0,5	0%		10	2 (2020)
Tapuit	2	1,4	146%		26	4 (2006)

Met zomaar een paar vogels haalt deze soort-groep toch ruim het bovengemiddelde, een indicatie voor de blijvend relatieve zeldzaamheid van deze vogels in onze tellingen. Hoewel we in de 1e decade van augustus regelmatig Grauwe Vliegenvangers TP horen 'sjirpen' lukt het toch niet om er meer dan één als doortrekker te betrappen.

Grauwe Vliegenvanger

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Mussen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2004-2021	Maximum in jaar
Huismus	7	1,2	578%	57%	23	7 (2021)
Ringmus	107	210	51%		3.989	634 (2012)
Heggenmus	37	52	71%		986	122 (2005)

Zowaar meerdere Huismussen dit najaar, het beste ooit voor deze soort!

Met Ringmus en Heggenmus blijft het wat kwakkelen en zitten we tussen 2019 en 2020 in.

Kwikstaarten

Soort	Na-jaar 2021	Gemiddelde 2004-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Gele Kwikstaart	125	135	93%	75%	2.565	449 (2018)
Grote Gele Kwikstaart	17	35	48%		668	56 (2017)
witte kwikstaart spec.	0	0,1	0%		2	2 (2018)
Witte Kwikstaart	178	258	69%		4.895	460 (2012)

De doortrek van kwikstaarten vertoont de laatste jaren een gestage daling. Na 114% in

2019 en 93% in 2020 zijn we nu op het – hopelijk voorbijgaande – dieptepunt aangeland.

Piepers

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Grote Pieper	0	0,4	0%	198%	8	2 (2020)
Duinpieper	0	0,2	0%		3	1 (2003)
Graspieper	8.836	4.433	199%		84.231	10352 (2012)
Boompieper	24	26	93%		489	72 (2018)
Roodkeelpieper	0	0,1	0%		1	1 (2009)
Waterpieper	20	22	89%		426	52 (2008)
Water/Oeverpieper	0	0,4	0%		8	3 (2019)
Oeverpieper	0	0,3	0%		6	2 (2016)

Na twee relatief magere jaren doet de Graspieper het dit jaar weer eens goed. Boompieper en Waterpieper komen ook in de buurt van het langjarig gemiddelde.

Ofschoon de wat bijzonderder piepers dit jaar geheel ontbreken, komt de soortgroep toch op bijna 2x het 'gewone' aantal.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Vink en Keep

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Vink	28.190	33.402	84%	122%	634.644	94102 (2012)
Vink/Keep	5.737	755	760%		14.349	7903 (2020)
Keep	9.444	1.258	751%		23.901	9444 (2021)

In deze groep gelukkig een positief geluid: na twee middelmatige jaren dan weer eens een overstijging van het gemiddelde. Op 23 en 29 oktober is de wirwar zo groot dat we enerzijds soms maar in arren moede Vink/Keep moeten noteren en op de toch al prachtige 29 oktober wordt de verdeling tussen beide soorten per

uur geschat op basis van de wel beter zichtbare (zonnig) en bijna per uur wisselende groepsverdeling. Met dat al beleeft de Keep alhier toch zijn beste najaar ooit en vestigt – alweer op 29 oktober – een dagrecord dat de voorgaande ongeveer met een factor 3 overschrijdt.

Vinkachtigen overig

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
Appelvink	6	21	29%	250%	392	61 (2012)
Goudvink	4	4	103%		74	23 (2005)
Noordse (trompet) Goudvink	0	1	0%		19	19 (2005)
Groenling	91	373	24%		7.080	1459 (2003)
Kneu	354	329	107%		6.257	1273 (2018)
Grote Barmsijs	0	0,2	0%		3	3 (2005)
barmsijs spec.	6	21	28%		407	99 (2008)
Kleine Barmsijs	0	1,5	0%		29	9 (2011)
Kruisbek	8	37	22%		694	269 (2004)
Putter	175	201	87%		3.825	658 (2004)
Europese Kanarie	0	0,2	0%		3	1 (2014)
Sijs	3.825	798	480%		15.156	3825 (2021)

Weinig Appelvinken, Groenlingen en Kruisbekken dit jaar, maar de Sijs maakt het – nog wel boven het recente topjaar 2019 met 3.116 exx uit – voor deze soortgroep helemaal goed en vestigt zelfs twee nieuwe dagrecords, waarvan

het eerste (1.014 exx) leuk genoeg op de EBW van 2 oktober, en het tweede (819 exx), de lezer raadt het al, op 29 oktober. Waarin een mager jaar toch heerlijke momenten kent!

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Gorzen

Soort	Najaar 2021	Gemiddelde 2003-2021	2021 t.o.v. gemiddelde	Groep 2021 t.o.v. gemiddelde	Najaar 2003-2021	Maximum in jaar
IJsgors	5	1,9	257%	113%	37	6 (2010)
Sneeuwgors	0	0,2	0%		3	2 (2013)
Geelgors	0	1,5	0%		29	5 (2004)
Ortolaan	1	0,3	317%		6	1(2021)
Rietgors	506	448	113%		8.514	1478 (2014)

Hoewel de Rietgors niet de aantallen van 2019 haalt, gaat het dit jaar toch weer beter dan in 2020. De Ortolaan komt op 4 september voorbij, maar is alleen gehoord, niet gezien. Als we ze al tellen is het er altijd maar één per seizoen, dus de soort deelt zijn 'beste jaar ooit' met een

reeks lotgenoten in voorgaande jaren. Van de vijf IJsgorzen trekken er drie 'gewoon' met groepjes Veldleeuwerik mee, maar op 4 november vliegen er al bij aankomst op de telpost twee helemaal zelfstandig over: goed zichtbaar en tamelijk druk roepend ook nog.

Je zou het bijna vergeten, maar de Tongplaat wordt o.a. ook nog bewoond door Bever ...

... Ree ...

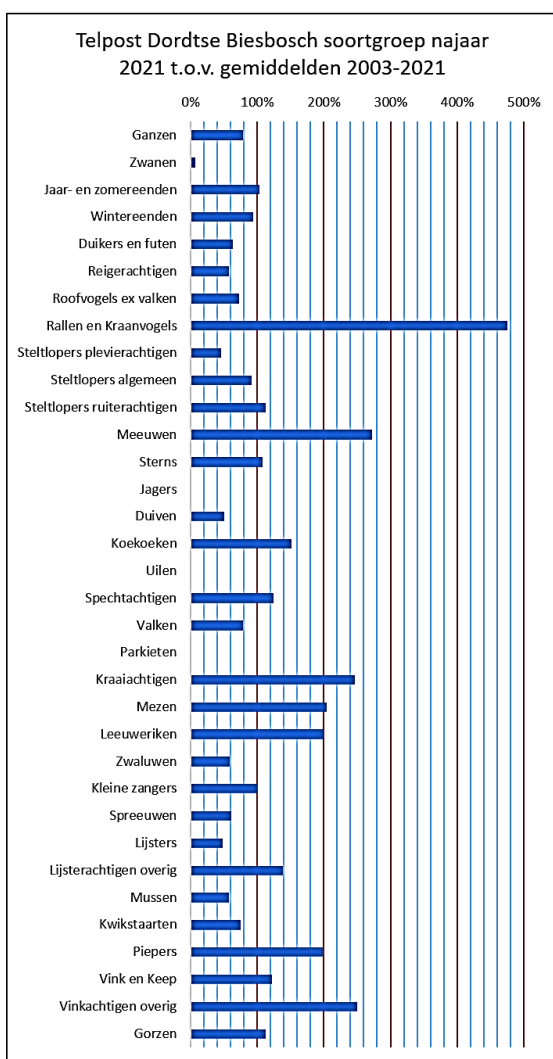
... en Veldmuis. Foto's Nijs Stam

3.1 Soortgroep samenvatting

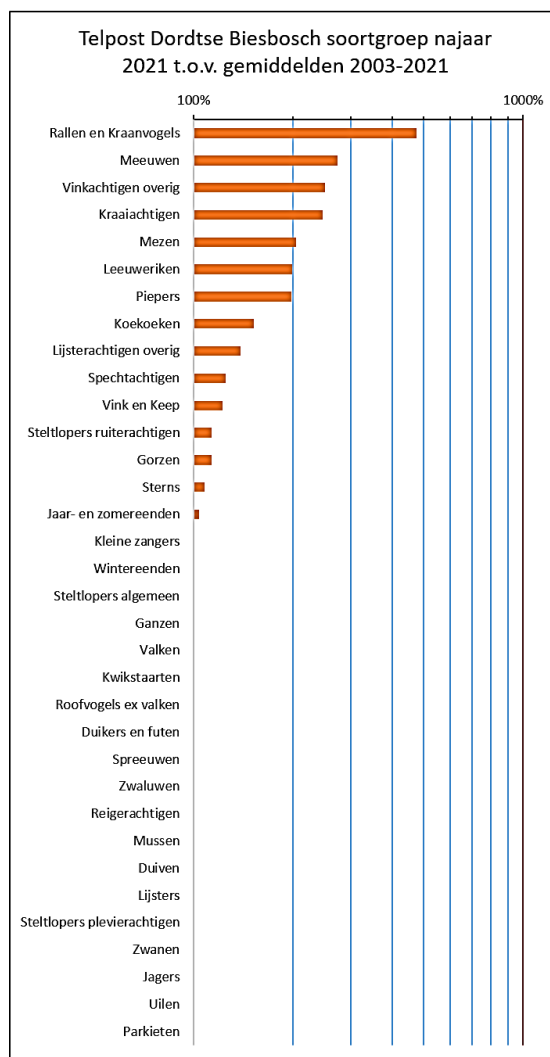
Hieronder het tabellenverhaal van de soortgroepen nog eens grafisch uitgebeeld.

Vanaf de linkse grafiek in semi-taxonomische volgorde is gemakkelijk af te lezen dat Rallen, Meeuwen, Kraaiachtigen, Mezen, Leeuweriken, Piepers en Vinkachtigen overig het goed hebben gedaan. Voor de minder opvallende staven is het wat lastiger te zien. Vandaar dat

de grafiek rechtsboven dezelfde samenhang nog eens presenteert, maar dan in rangorde, beginnend bij 100% met een logaritmische schaal die de staafjes wat uitrekt. Alle soortgroepen die niet aan het gemiddelde komen, vallen dan meteen af.

Er blijven dit najaar 19 soortgroepen onder het gemiddelde, of eigenlijk 18, want de Kleine zangers staan exact óp het gemiddelde, maar dat is in de rechter grafiek dus net niet te zien. Opvallend is het verschil met voorgaande jaren: In 2019 is de volgorde in de top-vijf:

Zwaluwen, Sterns, Rallen, Meeuwen en Kraaiachtigen. In 2020 is het Zwaluwen, Kleine zangers, Meeuwen, Lijsterachtigen overig en Spechtachtigen. Zwaluwen zijn dus – als eerder vermeld – dit jaar het kind van de rekening.

4. Algemene samenvatting

Dit hoofdstuk biedt aanvullende grafieken en feitjes ter samenvatting van het bovenstaande, zonder veel interpretatie toe te voegen.

Een mager seizoen

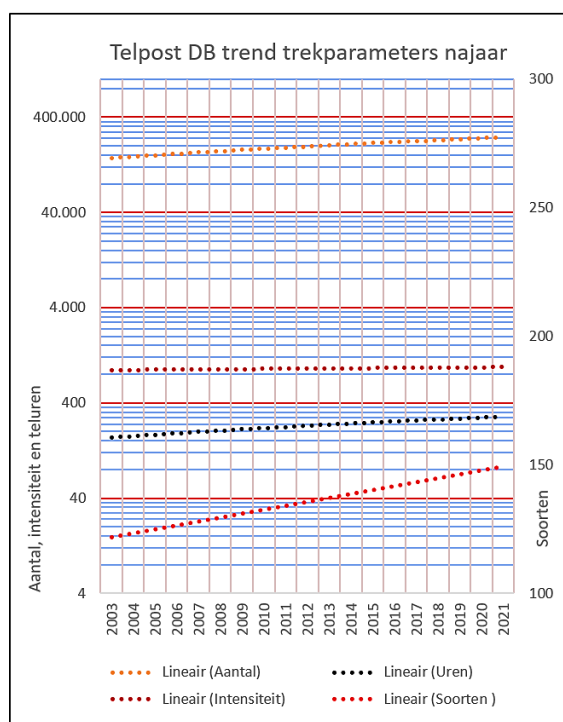
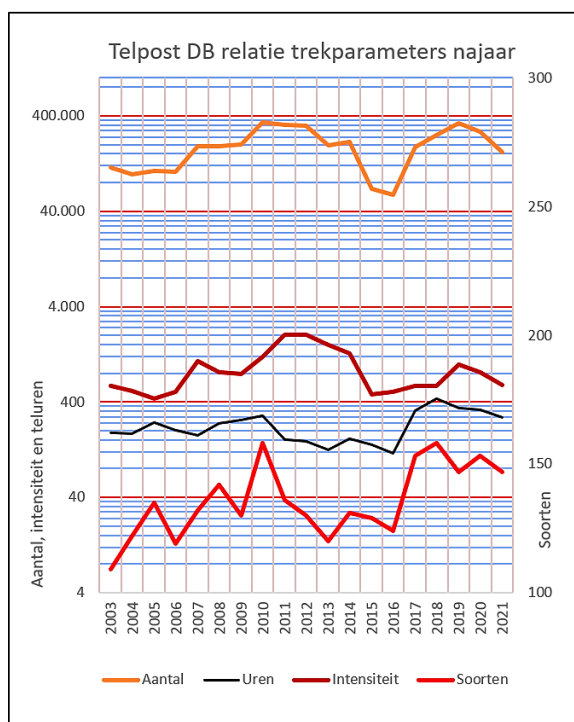
jaar	[exx]	[exx/h]	[soorten]
2010	340.211	1.179	158
2007	192.191	1.072	132
2017	190.009	588	153
2021	168.078	606	147
2003	113.886	595	109
2005	105.527	433	135
2016	58.881	510	124

Het lukt niet om 2021 in de 'gewone' tabel van de topjaren te passen: we zijn met alle vogels niet verder gekomen dan 67% van het langjarig gemiddelde en daarmee is 2021 qua aantallen het 13^e jaar in 19 teljaren. Daarom nu een tabel uit het midden, met erboven topjaar 2010 en eronder dieptepunt 2016. Naast dat 13^e najaar

is 2021 toch nog het 11^e jaar qua intensiteit geworden, het 5^e qua soorten en het 6^e qua teluren. Dat laatste is vooral opvallend omdat we sinds 2017 behoorlijk meer en langer tellen dan voorheen. En ook in 2021 zijn de wil, de intentie en de beschikbaarheid hetzelfde gebleven. Hier zijn het weer en de motivatie wel de grote boosdoeners. Meer daarover onder het kopje 'Opmerkelijk: de zomer' Wat daar is beschreven, is eigenlijk het hele najaar wel wat blijven gelden.

In de linker onderstaande grafiek wordt een en ander grafisch aan elkaar geknoopt voor alle jaren. Let wel: aantallen, intensiteiten en teluren moeten gelezen worden tegen de logaritmische linker Y-as, en het aantal soorten tegen de lineaire rechter Y-as. Op die manier is nog een redelijke resolutie te bereiken.

Als je dan de 'echte' lijnen wegpoetst, zodat je in de rechter grafiek alleen de trends overhoudt, krijg je ondanks het magere jaar toch nog een beetje een hoera-gevoel!

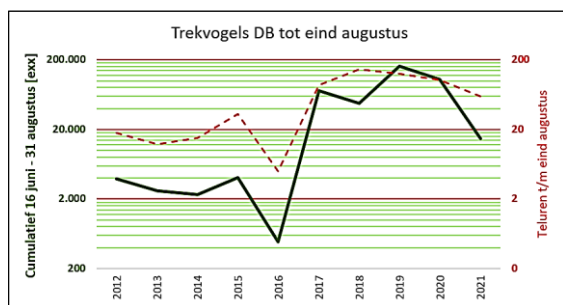

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

Opmerkelijk: de zomer

Heel opmerkelijk zijn de 'najaarstellingen' in de zomer, d.w.z. tot eind augustus. Ze zijn in bijgaand grafiekje gepresenteerd. De y-schaal is logaritmisch om bij de supergrote verschillen toch iets van een resolutie te behouden. Maar let op: dat impliceert dat tussen twee rode rasterlijnen – en ook tussen twee gelijk gepositioneerde groene rasterlijnen – een factor 10 zit!

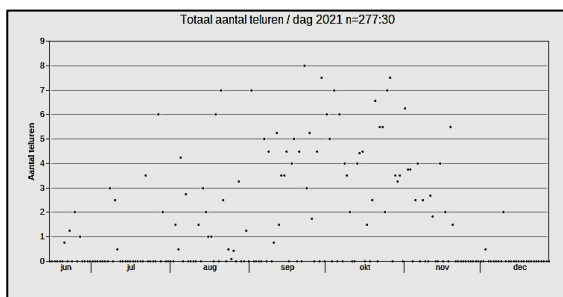
Zomertellingen op de Tongplaat

Wat blijkt? Sinds we in 2017 (veel) vroeger met het telseizoen zijn gestart dan de jaren ervoor en dus (veel) meer uren zijn gaan tellen, zijn er in deze starttijd van het tellen aanzienlijk meer vogels genoteerd. Vergelijk maar dieptepunt 2016 (482 exx) met 2017-2020 (ca. 47.000 – 161.000 exx).

En daar komt dan 2021 aanzeilen met bijna 15.000 vogels, niet minder dan een decimering ten opzichte van bijvoorbeeld 2019.

Teluren-spreiding

Hoezeer het tellen dit jaar afwijkt van het normale patroon moge blijken uit onderstaande grafieken van [trektellen.nl].

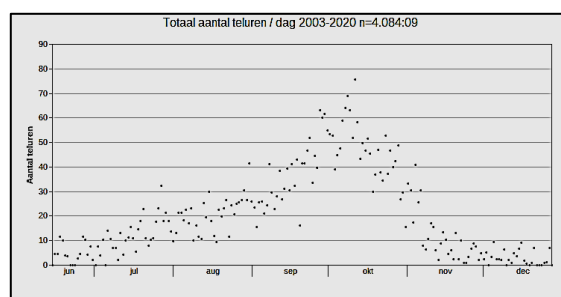
In 2021 is het teldagen-beeld diffuus ...

Het is het eerste, en hopelijk enige jaar waarin de vroege start maar net het 5-voudige – in plaats van het 18-60-voudige – van het gemiddelde op de Tongplaat met zijn ≈ 16 jaarlijkse teluren tot 2016 oplevert.

Hoe dat allemaal komt? Ik vermoed dat nogal wat variabelen een rol spelen, bijvoorbeeld: (1) de (zeer) koude april- en meimaand, waardoor vogels mogelijk later zijn begonnen met broeden met als gevolg later vliegvlug zijn van de juvenielen, waardoor dus de gewone HDP later gaat vallen. (2) De overheersende noordelijke winden in deze periode, waardoor mogelijk vogels ongezien zeer hoog zijn gepasseerd. (3) Minder vogels in de Brabantse en Nieuwe Dordtse Biesbosch. (4) Relatie tussen slecht en buig weer, weinig trek en de motivatie en/of zinnigheid van het al of niet gaan tellen.

Dat laatste blijkt uit de urenlijn: wordt in 2017-2020 t/m eind augustus gemiddeld ≈ 115 uur geteld, in 2021 is dat slechts ≈ 60 uur. Dat werpt dan natuurlijk vragen op: tellen we minder uren omdat er minder vogels vliegen? Of missen we vogels door te weinig uren? Of gaan we niet vanwege trekbelemmerend weer? Of valt de motivatie weg bij teleurstellende en nultellingen? Wie het weet mag het zeggen.

Normaal gesproken is er een duidelijke concentratie in oktober, maar in 2021 is er geen touw aan vast te knopen.

... terwijl er normaal een concentratie is in oktober

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag najaarstellingen 2021

4.1 Najaarsdagrecords

Ooit moest het er een keer van komen: minder dagrecords dan gebruikelijk. En om dan weer zo'n record te vestigen is er niets fijner dan een mager jaar. En zo komt het dan zo ver! Maar de schepping heeft toch altijd nog weer aangename verrassingen *in petto*, zo blijkt. Voor deze keer zijn ook de vlinder-dagrecords meegenomen – simpel omdat ze zo opvallend zijn in een najaar waarin de vlindertrek in eerste instantie helemaal lijkt uit te blijven.

In het geval Topper, Witooggeend en Braamsluiper gaat het om nieuwe (najaars) telpostsoorten, die dus automatisch een dagrecord zijn geworden. Als een dagrecord gedeeld is, heeft het de inmiddels bekende mintgroene kleur gekregen.

Dagrecord 2020	Aantal	Datum	Vorig dagrecord op datum	Aantal
Witooggeend	1	9 oktober 2021	---	
Topper	1	9 oktober 2021	---	
Porseleinhoen	2	14 september 2021	9 juli 2019	1
Witgat	18	14 augustus 2021	15 augustus 2011	11
Rietzanger	1	30 augustus 2021	24 augustus 2020	1
Snor	2	10 juli 2021	29 juni 2020	1
Tuinfluit	2	23 augustus 2021	21 augustus 2021	2
Braamsluiper	1	18 augustus 2021	---	
Huismus	6	28 september 2021	12 oktober 2008	5
Keep	4.665	29 oktober 2021	13 oktober 2003	1.616
Sijs	1.014	5 oktober 2021	29 oktober 2021	819
Ortolaan	1	4 september 2021	19 september 2018	1
Dagpauwoog	12	9 oktober 2021	12 oktober 2014	11
Klein koolwitje	86	21 augustus 2021	4/7/23 augustus 2021	70/53/51